

**PERHON KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA**

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2021

Kuva: Jyri Harju, Perhon päiväkoti

Tarkastuslautakunta 31.5.2022
Valtuusto 20.6.2022

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY.....	2
2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	4
3. TALOUDELLISTEN JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	5
3.1. Taloudelliset tavoitteet	5
3.2. Toiminnalliset tavoitteet.....	7
3.3. Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta.....	8
3.4. Tekninen toimi	9
3.4.1. Vesi- ja viemärlaitos	10
4. HENKILÖSTÖ	12
5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA.....	13
6. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	14
7. MUUT HAVAINNOT	15

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Tarkastuslautakunta on suoraan kunnanvaltuuston alainen toimielin, jonka kunnanvaltuusto asettaa Kuntalain 121 §:n mukaan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat; mm. tilintarkastajan valinta.
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi ja
7. valmistettava tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle.

Kunnanvaltuusto on 16.8.2021, § 64 valinnut tarkastuslautakunnan 1.8.2021 lukien kahdeksi vuodeksi:

Kellokoski Matti, puheenjohtaja
Syrjälä Toni, varapuheenjohtaja
Huopana Jani 25.10.2021 asti
Kivelä Markus, 26.10.2021 lähtien
Koskela-Nevalainen Kaisa
Joutsen Sirkka, jäsen

henkilökohtaiset varajäsenet:

Humalajoki Jussi
Tiala Helena
Kinnunen Ville
Peltonen Seija
Salmela Sanna

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2021 aikana seitsemän (8) kertaa. Esittelijänä toimii tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja sihteerinä on toiminut 2021 helmikuun loppuun saakka Taina Jänkä ja toukokuun 2021 loppuun saakka tarkastaja Maritta Hintsala, BDO Oy.

Työskentely

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt tarkastuslautakunnan oman arviointisuunnitelman vuosille 2021–2014 ja työohjelman vuodelle 2021. Tilintarkastajan työohjelman merkittiin tiedoksi.

Kunnanvaltuusto päätti hankkia tilintarkastuspalvelut vuosille 2020-2021 BDO Auditor Oy:ltä 9.12.2019 § 64.

Sidonnaisuudet on tarkistettu ja annettu kunnanvaltuustolle tiedoksi 13.12.2021 § 105.

Tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissa johtoryhmän jäseniä ja lisäksi on kuultu kunnanhallituksen puheenjohtaja Matti Louhulan katsaus. Valtuuston puheenjohtaja Pekka Riihimäki kävi lautakunnan vieraana.

Tietohallintoasiantuntija Toni Varila kertoi katsauksessaan tietohallinnon ajankohtaisista asioista.

Johtava maaseutuasiamies Jukka Hautamäki ja maaseutuasiamies Seija Klemola kertoivat maaseututiimin keskeisistä tehtävistä.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ei ole Hallintolain 28 §:n mukaisia pysyviä esteitä ja luottamustoimista johtuvat esteet ovat henkilöittäin seuraavat:

Kellokoski Matti	<ul style="list-style-type: none">- Koneurakointi Kellokoski Oy- Milespakka Oy hallituksen jäsen
Syrjälä Toni	<ul style="list-style-type: none">- Hitsaus ja rakennuspalvelu Syrjälä Oy- Perhon Kehitys Oy, hallituksen jäsen- Ympäristö- ja terveyslautakunnan jäsen- Pelastus- ja turvallisuuslautakunnan jäsen Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue, varavaltuutettu- teknisen lautakunnan jäsen
Kivelä Markus	<ul style="list-style-type: none">- Markus Kivelä Oy- Perhon Biokaasu Oy- Kaustisen seutukunnan maaseutulautakunta, jäsen- Perhon kunta tekninen lautakunta, jäsen- Oksakosken kyläyhdistys, varapuheenjohtaja
Joutsen Sirkka	<ul style="list-style-type: none">- ei esteitä
Koskela-Nevalainen Kaisa	<ul style="list-style-type: none">- ei esteitä

Tarkastuslautakunnan painopisteenä vuonna 2021 oli työohjelman mukaisesti kunnan koko toiminta.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kunnanhallitus on 23.8.2021, § 208 on merkinnyt tiedoksi arviointikertomuksen ja antanut arviointikertomuksessa esitettyihin johtopäätöksiin, kysymyksiin ja kehittämisehdotuksiin seuraavanlaiset vastaukset ja jotka on saatettu kunnanvaltuustolle tiedoksi 13.9.2021, § 72.

1. Havainto ympäristölautakunnan osalta; ”Pitäisi kiinnittää huomiota valvonnan lisäresursseihin”

Lisäresurssitarve viranomaisvalvonnan osalta on tiedostettu. Erityisesti ympäristölupavalvonnassa on jouduttu tarkastustoimintaa supistamaan henkilöresurssin puuttuessa. Valvontaa suorittavan ympäristösihteerin tehtävä sisältyy rakennustarkastajan tehtäviin, joka on yhteensä vain 0,5 htv.

2. Havainto kunnan velkaantumisasasteeseen; ”lainakanta 18.739 M€ on iso korkoriski kunnan talouden kannalta”

Kunnan velkaantumisasasteen nousu perustuu voimakkaaseen investointiohjelmaan, joka on toteutettu kahdne viimeisne valtuustokauden aikana. Kunnan sijoitusvarallisuutta ei ole käytetty investointien kattamiseen, koska sijoitusten tuotto on ollut korkeampi kuin lainasta syntyneet kustannukset. Kunnan sijoitusvarallisuus on 6,0 M€ ja taseessa oleva ylijäämä n. 4,0 M€.

3. Kysymys kunnan kriisiviestinnän valmiuksista

Kriisiviestinnässä onnistuttiin kohtuullisen hyvin koronapandemian käynnistyessä keväällä 2020, viestintäkanavina käytettiin kunnan www-sivuja, johon terveystietojen tiedotteet linkitettiin suorana RSS-syötteenä sekä ”Koronaextra-painoksia” kuntatiedote Perholaisesta, joka jaetaan jokaiseen kotiin kunnassa.

Runkovesiputken katkettua tammikuussa Kokkonevalla aiheutui viestintäkatkos vahinkoalueen asukkaille. Tämän seurakusena otettiin kunnassa käyttöön Telia kontakti SMS-massaviestipalvelu, johon kaikki kuntalaiset voivat ilmoittautua ja kriisiviestintää voidaan kohdentaa vahinkoalueelle vastaavissa tapahtumissa. Kriisiviestintää tulee kehittää edelleen, jotta kuntalaisille voidaan jakaa tietoa nopesti ja tarvittaessa kohdennetusti.

3. TALOUDELLISTEN JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TO- TEUTUMINEN

3.1. Taloudelliset tavoitteet

Vuoden 2021 taloudellisia tavoitteita

Ennakoiva ja vahva kuntatalous

- vuosikate kattaa vähintään poistot: vuosikate 2,845 M€, poistot -1,678 M€
- kertynyttä ylijäämää: 3 997 M€
- lainamäärä korkeintaan maan keskitasoa 3.448 €/as: 6.906 €/as
- veroprosentit Keski-Pohjanmaan keksitasoa 21,60 %: 21,50 %

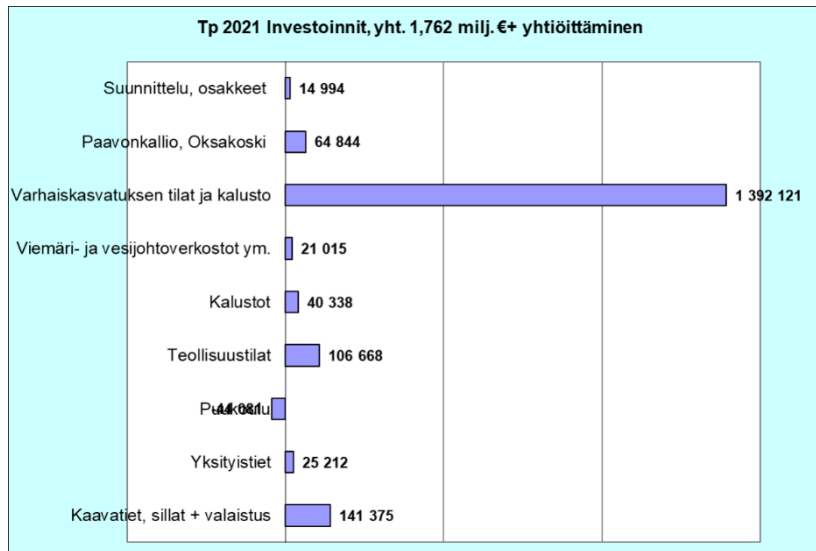
	TP 2020	TA 2021	TP 2021	TP-TA	muutos%
Toimintatuotot	3 039 804,18	3 277 460,00	3 775 930,79	498 470,79	13,20 %
Toimintakulut	-21 537 483,43	-23 500 550,00	-22 887 602,46	612 947,54	-2,68 %
Toimintakate	-18 497 679,25	-20 223 090,00	-19 111 671,67	1 111 418,33	-5,82 %
Verotulot	7 887 309,18	8 188 000,00	8 517 418,71	329 418,71	3,87 %
Valtionosuudet	13 120 297,00	12 997 250,00	12 906 119,00	-91 131,00	-0,71 %
Vuosikate	2 509 926,93	1 100 730,00	2 845 477,78	1 744 747,78	61,32 %
Poistot	1 897 022,32	1 600 730,00	1 678 312,03	77 582,03	4,62 %

Perhon kunnan tilikauden ylijäämä on 1.295.111,99 € ja on 0,453 milj. € edellisvuotta parempi. Käyttötalouden nettomenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,614 milj. euroa eli 3,3 %. Verotuloja saatiin 630.109,53 euroa (+8,0 %) edellisvuotta enemmän. Verotuloja kertyi yhteensä 8,517 milj. euroa. Valtionosuuksia vuonna 2021 kirjattiin 12,906 milj. euroa eli 0,214 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

LAINAKANTA	2017	2018	2019	2020	2021
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	8 645 925,48	14 611 517,58	14 575 327,56	17 738 665,98	17 488 310,00
Lyhytaikaiset lainat muilta	4 500 000,00	2 000 000,00	4 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Yhteensä	13 145 925,48	16 611 517,58	18 575 327,56	18 738 665,98	18 488 310,00
asukasmäärä	2860	2824	2759	2708	2677
laina/asukas	4596	5882	6733	6920	6827
laina/asukas Manner-Suomen kunnat	2933	3048	3352	3458	3476
(lähde Kuntaliitto)					
(Vuoden 2021 tiedot on suhteutettu asukasluukuun 31.12.2020.)					
Nettoinvestoinnit	4 373 284,61	3 851 595,11	1 249 880,82	2 185 609,27	1 501 311,85

Lainakanta on kasvanut viidessä vuodessa 5,3 M€, joka on käytetty investointeihin. Suurimpia investointeja olivat: vuonna 2017 kirkonkylän koulu (2,3 M€), vuonna 2018 jätevesipuhdistamon uusiminen (2,0 M€), 2019 lukion peruskorjaus (1,0 M€), päiväkotit 2020 (2,0 M€) ja 2021 (1,3 M€)

Investoinnit 2021

Vuonna 2021 päiväkodin rakentamiseen oli varattu talousarviossa 1.237.000 €. Päiväkodin rakentamiseen käytettiin 1.257.785,80 € ja kalustamiseen 134.335,58 € (TA 136.500 €).

Kuntalain 15 luvun 126 §:n mukaan ”Kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla, sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (*yhtiöittämisvelvollisuus*).” Perhon kunnan taseesta siirrettiin apporttiomaisuutena Kiinteistö Oy Perhon Kartanolle vuokra-asuntoja (arvo 2.765.286 €) ja teollisuusrakennuksia Perhon Kehitysyhtiölle (arvo 755.605,31 €)

Arviointimenettely (KL 118 §)

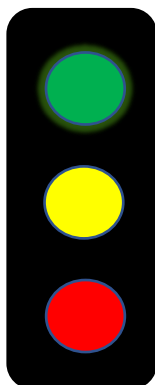
Arviointimenettelyn kriteerit muuttuvat ja niitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022. Tällöin käytetään vuosien 2020 ja 2021 konsernin tunnuslukuja. Perhon kunnan osalta uudessa mittarissa vain konsernin lainat/asukas ovat kriittisiä. Konsernin lainamäärään laskeaan mukaan kunnan lainojen lisäksi tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien lainat.

	2021		2020		2019	
Kriteeri 1						
Kaupungin tase on alijäämäinen Eikä pystytä kattamaan neljässä vuodessa	+ 1977	●	+ 1954	●	+ 1144	●
Kriteeri 2						
Konsernin alijäämä/asukas yli 1.000 e ja ed. vuonna yli 500 e	+xxx €	●	+ xxx €	●	+ xxx €	●
Kriteeri 3						
Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	137 %	●	144 %	●	64 %	●
Kunnan tuloveroprosentti on väh, 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimäärin	1,48	●	1,52	●	1,6	●
Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas ylittää yli 50 %:lla kuntien keskimääräisen luvun	-3161 ylittää	●	-3302 ylittää	●	-3033 ylittää	●
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	1,1	●	1,3	●	0,5	●

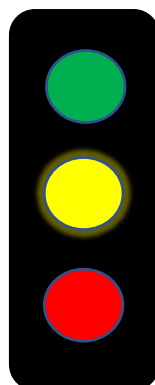
3.2. Toiminnalliset tavoitteet

Strategiset painopisteet ja -tavoitteet vuosille 2018-2023

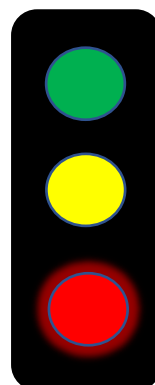
Strateginen painopiste ja tavoite	Strateginen tavoite
Vuosikate kattaa poistot	Elinkeinojen mahdollistaminen
Kertynyttä ylijäämää	Yhdessä tekeminen
Lainamäärä korkeintaan maan keskitasoa	Viihtyisä elinympäristö
Veroprosentti Keski-Pohjanmaan keskitasoa	Palveluiden kehittäminen

- ✓ Kuntalain mukainen yhtiöittäminen hoidettu
- ✓ Elinkeinotoiminnan kehittämisessä on onnistuttu ja saatu uusia yrityksiä kuntaan
- ✓ Työllisyyden kuntakokeilussa on saavutettu tavoitteet
- ✓ Uuteen päiväkotiin ollaan tyytyväisiä
- ✓ Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen

- ✓ Kokonaishenkilöstömäärän kasvu
- ✓ Lasten ja nuorten hyvinvointi
- ✓ Nuorilta puuttuu kokoontumispaikat
- ✓ Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta
- ✓ Ikäihmisten asumismahdollisuuksien kehittäminen
- ✓ Viestintä

- ✓ Kuntalaiset osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen
 - kuntalaisten osallistaminen
- ✓ Esimiestyö
 - sivistystoimessa tavoitteet eivät ole toteutuneet
- ✓ Kuntalaiskyselyä ei tehty

3.3. Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus-, koulutus- ja vapaa-ajanpalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Sivistyspalvelujen tarve kasvaa suunnitelmakaudella ikäluokkien kasvun myötä ja se vaikuttaa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen palvelutarpeeseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää vuosille 2021–2023 aamu- ja iltapäivätoiminnan ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien vahvistamista koulupäivän yhteydessä sekä opiskeluhuollon vahvistamista perusopetuksessa ja toisella asteella. Esi- ja alkuopetuksesta muodostetaan kokonaisuus, joka mahdollistaa joustavan oppimispolun alun ja eri koulutusasteiden nivelvaiheita vahvistetaan. Uuden lukiolain toimeenpanoa ja lukiokoulutuksen uudistusta jatketaan sisältäen ylioppilastutkinnon uusimiskertojen laajenemisen. Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti ja toisen asteen maksuton koulutus aiheuttavat kunnille myös uusia kustannuksia.

Sivistystoimen vastuualueiden johtamista vahvistetaan työhyvinvointia edistävillä toimilla kuten työnohjauksella sekä tehtäväkuvien tarkennuksilla.

Uusi varhaiskasvatusjohtaja aloitti virassa 11.1.2021. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi on täytetty määräaikaisena, koska pätevää työntekijää ei ole saatu rekrytoinnin kautta. Uusi päiväkotitoimi on aikataulussaan valmistunut kesäkuun 2021 lopussa. Mäntymetsän päiväkotitoimi avautui 13.9.2021. Varhaiskasvatuksessa on ollut vuoden 2021 aikana yhteensä 182 lasta. Varhaiskasvatuksen opettajan toimiin ei saatu päteviä hakijoita, joten varhaiskasvatuksen opettajan toimet on täytetty määräaikaisina.

Opetuspalveluissa oppilasmäärän arvioidaan säilyvän vähintään ennallaan vuoteen 2024 saakka. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskelu- ja huollon seuraavien vuosien yhteinen haaste.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja uuden lukiolain mukaisesti. Toisen asteen oppilaitosten kanssa jatketaan yhteistyötä ja laajennetaan korkeakoulu-yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Mikäli yhteisten kursien suunnittelussa ja markkinoinnissa sekä toteutuksessa onnistutaan tavoitteiden mukaisesti lukion ja Kpedun Perhon toimipisteen kanssa, tietää se taloudellisen lisäresurssin tarvetta ainakin tilajärjestelyjen osalta kun 2.asteen kampusajattelua viedään eteenpäin.

Kouluverkko-työryhmä esitti kunnanvaltuustolle, että Perhossa on yksi alakoulupiiri nimellä ”Perhon alakoulu”, jonka toimipisteitä ovat Kirkonkylän koulu ja Möttösen koulu. Oksakosken koulu lakkautettiin 31.7.2021 mennessä.

Erityisesti yläkouluikäisten nuorten pahoinvointi näyttää lisääntyneen koko Keski-Pohjanmaalla, myös Perhossa. Asiaan on reagoitu mm. palkkaamalla kaksi koulunkäynninohjaajaa hankerahoituksen turvin keväälle 2021.

Keskeiset tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Oppilaat/alakoulut		383	355	348	352
Oppilaat/yläkoulu	137	130	152	164	165
Oppilaat/päivälukio	57	55	65	68	61
Oppilaat/ammattilukio	2	1	4	6	1
Aloittavien määrä lukiossa % ikäluokasta	48 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	46 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58	54

Peruskoulun oppilasmäärä on kasvussa ja lukiossa oppilasmäärä on pysynyt vakiona.

Sivistystoimen toimintakulut ovat 31 % koko kunnan toimintakuluista.

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	TP 2020	Ta 2021	Ta-muutos	Ta+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	267 987,97	437 480,00	0,00	437 480,00	473 195,62	-35 715,62	108,16
Toimintakulut	-6 731 885,82	-7 601 070,00	-3 780,00	-7 604 850,00	-7 376 428,12	-228 421,88	97,00
Toimintakate	-6 463 897,85	-7 163 590,00	-3 780,00	-7 167 370,00	-6 903 232,50	-264 137,50	96,31
Euroa/ asukas	-2 387,85	-2 675,98	-1,37	-2 677,39	-2 578,72	-98,67	96,31
Poistot	-20 126,16	-16 710,00		-16 710,00	-18 322,24	1 612,24	109,65
Tilikauden tulos	-6 484 024,01	-7 180 300,00	-3 780,00	-7 184 080,00	-6 921 554,74	-262 525,26	96,35

3.4. Tekninen toimi

Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistöpalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitokset sekä kunnan investointiohjelman toteuttamisesta.

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	TP 2020	Ta 2021	Ta-muutos	Ta+muut. 2021	TP 2021	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	5 143 920,04	5 833 230,00		5 833 230,00	6 038 925,03	-205 695,03	103,53
Toimintakulut	-4 580 082,43	-5 235 740,00		-5 235 740,00	-5 099 347,07	-136 392,93	97,39
Toimintakate	563 837,61	597 490,00	0,00	597 490,00	939 577,96	-342 087,96	157,25
Euroa/ asukas	208,29	223,19	0,00	223,19	350,98	-127,79	
Myyntivoitot euroa/asukas					169,13		
Poistot, sumu	-1 396 914,13	-1 476 360,00	0,00	-1 476 360,00	-1 341 380,89	-134 979,11	90,86
Lisäpoistot	-429 651,29				-231 854,80	231 854,80	
Tilikauden tulos	-1 262 727,81	-878 870,00	0,00	-878 870,00	-633 657,73	-245 212,27	72,10
				myyntivoitot ja avustus	498 753,12		

Teknisen lautakunnan kustannukset ovat 22 % koko kunnan toimintakuluista.

3.4.1. Vesi- ja viemärlaitos

Perhon kunnan laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu vuoden 2015 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Vuosien 2018–2020 aikana hulevesijärjestelmään on tullut laajenuksena hulevesi rumpujen ja sivuojien putkitusta ja niiden tarvitsemia hulevesikaivoja. Näistä on muodostunut kaksi hulevesirunkolinjaa, jotka kulkevat asemakaava-alueen poikki Perhojokeen talousarvion 2021 laadinnassa hulevesijärjestelmä päätettiin eriyttää omaksi kustannuspaikakseen ja määriteltiin hulevesimaksu, joka perittiin ensimmäisen kerran asemakaava-alueen kiinteistöjen omistajilta syksyn 2021 aikana.

Vesihuoltolaitoksen myynti (vesi ja jätevesi) on jatkanut pientymistä vuonna 2021 ja tästä syystä arviolaskutus jäi budjetoidusta ja lukemalaskutus jäi budjetoitua pienemmäksi. Vesijohtoverkostossa oli kolme pientä vuotoa kesän aikana.

Vesihuoltolaitoksen (vesi- ja viemäri) toiminta kulut ylittyivät hieman (3%) johtuen korjauksien menoista ja tulot jäivät myynnin pienenemisen vuoksi (10,3%), joten poistojen jälkeen vesihuoltolaitoksen tulos oli tappiollinen 24.000 euroa, joka oli noin 50.000 euroa budjetoitua huonompi tulos.

Vesilaitos

Talousveden mittarilukemien ilmoittamiseen ja laskutukseen käytetään Kulutusweb palvelua, jonka tarkoituksena on lisätä laskutuksen automatisointia. Etäluettavia mittareita ei vielä ole lisätty järjestelmään. Laajamittaisen mittareiden vaihtourakka on budjetoitu alkaen 2022.

VESILAITOS	Tp 2020	TA 2021 +muutos	TP 2021	Poikkeama
Toimintatuotot	224 067,41	243 820,00	236 151,77	-7 668,23
Toimintakulut	-122 696,95	-129 020,00	-130 747,19	-1 727,19
Toimintakate	101 370,46	114 800,00	105 404,58	-9 395,42
Sumu-poistot	-40 310,75	-39 980,00	-39 896,93	83,07
Tilikauden tulos	74 195,58	74 820,00	75 935,39	1 115,39

TUNNUSLUVUT	YKSIKKÖ	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021
Vesiliittymien määrä	kpl	1074	1079	1089	1091	1093	1096
Vesijohtojen pituus	km	230	230	230	231	232	232
Laskutetun veden määrä	m ²	200 427	194 040	201 315	197 173	181 044	194 025
Vesimaksu (0%)	€/m ³	1,05//0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu	€/v	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00	45,00

Viemärlaitos

Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2021 yhteensä 152.797 m³, joka on noin 7,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Umpisäiliö- ja sakokaivolietettä vastaanotettiin 2021 puhdistamolle yhteensä 572 m³, joka on 48 % enemmän kuin edeltävänä vuonna. Jätevedenpuhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti.

Uuden jätevedenpuhdistamon toiminta on lupaehtojen mukaista, mutta edelleen puhdistamolle tulee merkittäviä määriä hulevesiä. Tämä on merkki verkoston huonosta kunnosta. Alla olevassa kaaviossa näkyy viikko virtaamat ja miten suurimmat virtaamat tapahtuvat kevät tulvien ja syksyn sateiden aikana.

JÄTEVESI	TP 2020	TA 2020 +muutos	TP 2021	Poikkeama
Toimintatuotot	228 210,87	328 770,00	276 557,47	-52 212,53
Toimintakulut	-148 516,42	-136 190,00	-146 994,92	-10 804,92
Toimintakate	79 694,45	196 160,00	129 562,55	-66 597,45
Sumu-poistot	-195 903,60	-205 900,00	-189 355,82	16 544,18
Tilikauden tulos	-100 761,77	-53 770,00	-105 639,34	-51 869,34

Viemärlaitoksen tulos on ollut pitkään alijäämäinen ja se on joutunut lainaamaan. Kunnanvaltuusto päätti 18.6.2018 §35 korottaa maltillisesti jäteveden kulutusmaksua 1,00 €/m³ ja perusmaksua 6,00 €/vuosi/liittymä, lisäksi suunnitelmassa on korottaa jäteveden kulutusmaksua vuonna 2025 lisää arviolta 1,13 €/m³. Vuonna 2018 on laskennallisesti arvioitu, että viemärlaitos kattaisi omatoimintansa vuoden 2025 korotuksen jälkeen ja olisi maksanut lainansa kunnalle vuoteen 2041 mennessä. Korotustarve olisi ollut vuonna 2018 laskennallisesti kulutusmaksuun 1,88 €/m³ ja perusmaksuun 6,00 €/vuosi/liittymä. Laskennassa käytetty oletuksena, että jätevesien määrä kasvaa maltillisesti vuosittain. Toteumat ovat kuitenkin olleet laskusuuntaisia korotuksesta lähtien ja trendi on jatkunut vuosina 2019 ja 2020. Tästä johtuen, on vuoden 2025 korotus tarve arvioitua suurempi.

TUNNUSLUVUT	YKSIKKÖ	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021
Vesiliittymien määrä	kpl	650	578	584	587	587	587
Viemärijohtojen pituus	km	60	60	60	60	60	60
Laskutettu jätevesi	m ³	80 656	79 248	76 684	75 234	73 931	71 019
Jätevesimaksu (0 %)	€/m ³	1,80/2,10	2,10	2,10/3,10	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu	€/v	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota viemärlaitoksen tilikauden tulokseen, joka on talousarvioita huomattavasti heikompi.

3.4.2. Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa. Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä. Verkostoa ei voida enää laajentaa, mutta päiväkotit voidaan liittää verkostoon, kun vastaava määrä kiinteistöistä puretaan ja poistetaan verkostosta. Lämpölaitoksen kattilan teho ei enää riitä kunnolla nykyiselle liittymä määrälle ja päiväkotit huomioiden purettavat kiinteistöt pitää tehon tarpeen entisellä tasolla. Laitoksen toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein. Palvelu pyritään tuottamaan mahdollisimman edullisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Kustannuksia nostaa merkittävästi se, että hakkeella ei voida tuottaa kaikkea tarvittavaa energiaa vaan osa joudutaan tuottamaan kevyellä polttoöljyllä.

680 ENERGIAHUOLTOPALVELUT							
	Tp 2020	Ta 2021	Ta-muutos	Ta+muut. 2021	Tp 2021	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	484 467,00	578 300,00		578 300,00	532 971,93	45 328,07	92,16
Toimintakulut	-342 928,38	-415 310,00		-415 310,00	-430 432,15	15 122,15	103,64
Toimintakate	141 538,62	162 990,00	0,00	162 990,00	102 539,78	60 450,22	62,91
<i>Poistot ja arvonaler</i>	<i>-104 634,60</i>	<i>-128 760,00</i>		<i>-128 760,00</i>	<i>-101 019,96</i>	<i>-27 740,04</i>	<i>78,46</i>
Tilikauden tulos	36 904,02	34 230,00	0,00	34 230,00	1 519,82	32 710,18	4,44

4. HENKILÖSTÖ

Henkilöstösuunnitelma on laadittu yhteistyössä esimiestyöryhmän kanssa ja hyväksytty sekä yhteistyöryhmässä että kunnanhallituksessa.

Henkilöstöinfoja ei järjestetty v. 2021 koronapandemian vuoksi. Kunnanhallituksen kokousten jälkeen on ollut kunnanjohtajan info Teamsissa, osallistujia on ollut 10-15 henk., loppuvuonna aktiivisuus on laskenut.

Hallintosäännön päivityksellä muutettiin hallinto ja kehittäminen sekä sivistys ja hyvinvointi -päävastuualueiden johtamisrakennetta. Osastopäällikkönä toimivat nyt talous- ja hallintojohtaja sekä sivistysjohtaja.

Osastopäälliköiden puuttuminen sekä yleishallinnon henkilöstöpuutteet ovat aiheuttaneet kasvanutta työkuormaa henkilöstölle.

Siivous- ja ravitsemuspalveluissa on työntekijöiden määrä kasvanut eniten, 8 henkilöä.

Sivistystoimen puolella on ollut paljon henkilöstövaihdoksia.

Teknisen toimen henkilöstöresurssit ovat olleet tiukoilla.

Henkilöstössä 54-64 vuotiaiden osuus on suurin, yhteensä 55 henk.

Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2021 olivat 75 165,50 €, johon haetaan Kelan tuki. Työterveyshuollon palvelut tuottaa Työplus Oy.

Henkilöstön määrä on kasvanut vuoden 2021 aikana 13 hengellä.

Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain 31.12.2021

Toimintayksikkö	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Keskushallinto	2	2	2	2	2
Talous- ja toimistotiimi	9	9	10	10	10
Siivous- ja ravitsemispalvelut	35	27	25	29	30
Sivistys- ja hyvinvointi	107	103	118	116	106
• josta varhaiskasvatus	31				
Tekninen ja ympäristötoimi	12	11	12	13	13
Yhteensä	165	152	167	170	161

Sairauspoissaolojen määrä on lisääntynyt 827 päivällä. Tapaturmapäivät ovat vähentyneet ed.vuodesta 82 päivällä.

Sairauspäiviä oli yhteensä 2946, tapaturmapäiviä 279 ja äitiyslomapäiviä 330.

Sairauspäiviä oli jokaista kuntaan palvelussuhteessa olevaa, keskimäärin 263 henkilöä, kohden 18,3 päivää, lisäystä ed.vuoteen 4,4.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Perhon kunnan hallintosäännön luku 11, 87–91 §:t määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät toimielimille. Kunnanhallitus on edelleen antanut täydentävät ohjeet (13.5.2019 § 102) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi.

Perhon kunta on valmistellut selonteon toimialoittain tehtyjen riskikartoitusten ja niistä laadittujen toteumaraporttien pohjalta. Selonteossa ei ole tilikauden aikana raportoitu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kunnan tai kuntakonsernin toiminnalle.

Opetus- ja kulttuuriministeriön 31.12.2020 tekemään valtiosuuspäätökseen vuoden 2021 osalta haettiin muutosta. Ministeriö oikaisi valtiosuuden kunnan talousarvion mukaiseksi. Ministeriön ensimmäinen päätös johtui virheellisesti ilmoitetuista perustiedoista valtiosuusjärjestelmään. Tästä poikkeamasta annettiin selonteko kunnanhallitukselle, sekä kunnanhallituksen velvoittamana kuultiin vastuullinen viranhaltija. Kuulemisen muistio ja viranhaltijan vastine saatettiin kunnanhallitukselle tiedoksi.

Kuntakonsernissa pyritään kehittämään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten erilaiset tarpeet ja toteutusresurssit huomioiden. Tavoitteena on ennakoida toimintatavoilla muuttuva toimintaympäristö ja hyödyntää uudet mahdollisuudet.

6. KUNTAKONSERNILLE ASETETTujen TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi. Vuonna 2021 yhtiön toimintaan vaikuttaa merkittävästi kunnan toimintojen yhtiöittäminen. Tavoitteena on ollut, että kunnan omistamat teollisuus- ja yritystoimitilat.

Toimitusjohtajan tehtävät sisältyvät kunnanjohtajan tehtävänkuvaan, eikä yhtiöllä ole palkattua työvoimaa. Näiltä osin toiminta ei vastaa hallintolain 28 § 5 momentin vaatimuksia.

Tavoite / Elinkeinoelämän mahdollistaminen painopisteellä
Strategiset tavoitteet ovat toteutuneet.

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

Käyttöasteen ennen yhtiöittämistä oli vuonna 2021 96,5 %.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulorahoituksella. Asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

Vuonna 2021 käyttöaste oli 95 %. Parannusta edelliseen vuoteen oli 12 %.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulo-rahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kunnottason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulo-rahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kunnottason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

	Asuntojen lkm.	Vuokra €/m2	Sis. lämpö	Lämmitysmuoto
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
- Eeronkuja 2–4, rak. 1988–89	15	7,64	x	kaukolämpö
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,00	x	maalämpö
Perhon Opiskelija-asunnot Oy	7	8,50–9,50	x	maalämpö
Riihikankaantie 1, rak 2005				
As Oy Rivihiekka				sähkölämmitys
Tuomaankuja 2, rak 1985–1992	yht. 9	5,25		
kunta omistaa 65,9 %	6			
yksityisillä 34,1 %	3			
As Oy Perhonjokiranta				kaukolämpö
Vehtarinkuja 6	yht. 5	10,00	x	
kunta omistaa 60 %	3			
yksityisillä 40 %	2			
Yhteensä kunnan omistamia	33			

7. MUUT HAVAINNOT

Tarkastuslautakunnan mielestä

- ✓ konserniyhtiöiden tulisi kattaa menot liiketoiminnallaan saamista tuloista
- ✓ tulisi kiinnittää huomiota kunnan omien kiinteistöjen ympäristön siisteyteen
- ✓ Perhon Kehitysyhtiö Oy:n toiminnan laajentuessa saattaa olla tarpeen miettiä henkilöresurssien lisäämistä

- ✓ konserniyhtiöiden olisi hyvä tuoda valtuustolle esille toimintaansa laajemmin osa-vuosikatsauksin
- ✓ kunnan osarahoitus työmarkkinatukeen on 93.609 €
- ✓ yhteistyö on ollut rakentavaa eri toimielinten ja viranhaltijoiden välillä

8. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta ehdottaa kunnanvaltuustolle, että

1. valtuusto hyväksyy vuoden 2021 tilinpäätöksen ja
2. vuoden 2021 taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2021

Perhossa 31.5.2022

Matti Kellokoski
puheenjohtaja

Toni Syrjälä
varapuheenjohtaja

Markus Kivelä
jäsen

Sirkka Joutsen
jäsen

Kaisa Koskela-Nevalainen
jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 17 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 17 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 17 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 17 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 17 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende